

Еко Журнал

Акцент

"Змінювати, щоб жити"

Травень 2023

№ 6

**ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ В ДРУКОВАНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННОГО ЗВ'ЯЗКУ
В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ**

Інформування населення про оцінку впливу на довкілля, в тому числі в транскордонному контексті, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Зміст

1 **Сміттєві острови в океані заселили тваринами з узбережжя**

3 **Як дбати про природу та заощаджувати гроші**

4 **США хоче зупинити масштабну вирубку лісів Амазонії**

6 **ПОВІДОМЛЕННЯ про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля**

8 **В ізраїльській пустелі запускають теплову батарею на 4 ГВт**

10 **Чому Всесвіт стає все менш придатним для життя**

13 **Населення у всьому світі страждає від екстремальних погодних і кліматичних явищ**

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю
«ГЕОАКЦЕНТ»

Головний редактор
Коренев Даниїл Ігорович

Відповідальний за випуск
Коренев Даниїл Ігорович

**Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів**

Адреса редакції:
Україна, 03035, м. Київ,
вул. Солом'янська, буд. 1;
тел.: +380732577266;
geo.accent.tov@gmail.com

**Свідоцтво про реєстрацію
засобу масової інформації**
КВ 25247-15187Р від 7.09.2022 р.

**Журнал не завжди поділяє позицію
авторів публікації**

**Видання розповсюджуються
безкоштовно**

**За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації
та рекламодавці**

Віддруковано
ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.

Замовлення № 33/1

Дата виходу в світ
09 Травня 2023 року

Сміттєві острови в океані заселили тваринами з узбережжя

У Великій тихоокеанській сміттєвій плямі знаходиться близько 1,8 трильйона шматків пластику вагою близько 80 000 тонн

Група вчених з Національного інституту продовольства та сільського господарства США знайшла прибережних тварин на Великій тихоокеанській сміттєвій плямі.

На шматках пластику виявили 46 видів крихітних крабів та анемон, з яких 80% зазвичай зустрічаються в прибережних місцях існування, повідомляє CNN.

Як відомо, площа сміттєвої плями за різними оцінками сягає від 700 тисяч до 1,5 млн км². Пляма відносно нерухома та є найбільшим у світі скупченням океанічного пластику.

За оцінками ініціативи Ocean Cleanup, у плямі знаходиться близько 1,8 трильйона шматків пластику вагою близько 80 000 тонн.

Вчені заявили, що забруднення океану пластиком може сприяти створенню нових плавучих екосистем. Адже органічний матеріал, на відміну від пластику, розкладається та тоне за кілька місяців або років.

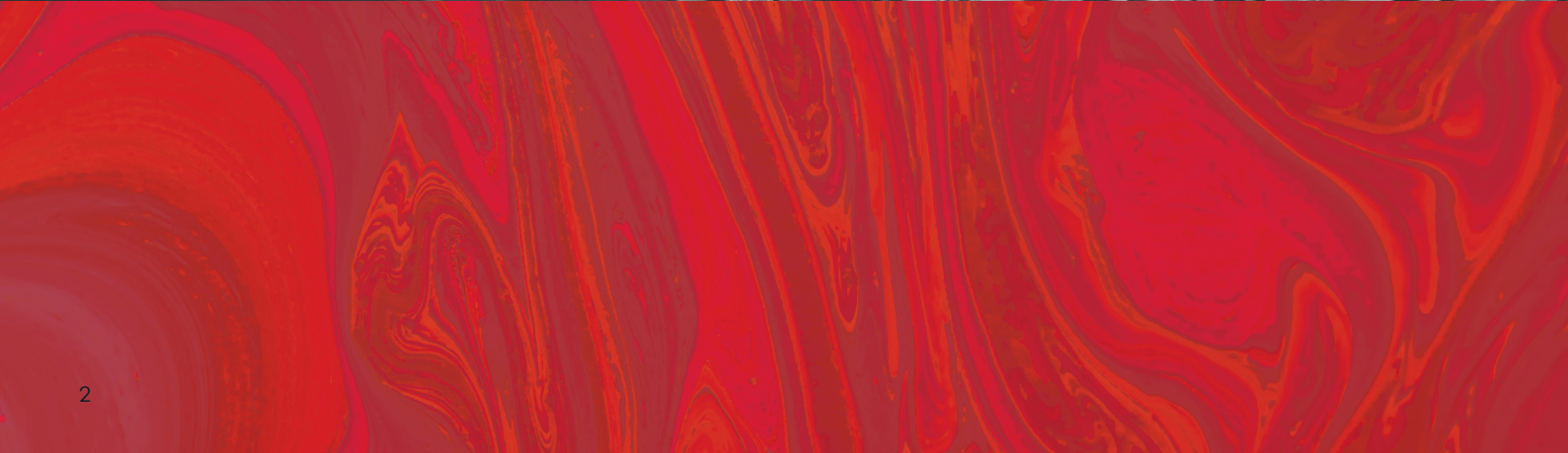
Провідна авторка дослідження Лінсі Харам розповіла, що прибережні види виявили на 70% уламків пластику. Також сміття заселили і океанічні тварини. Ймовірно, тварини з різних груп конкурують за простір, а деякі прибережні організми харчуються "місцевими".

Зазначається, що наразі невідомо, як тварини заселили сміттєву пляму. В матеріалі підкреслили, що за даними Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), у світі виробляється близько 460 мільйонів тонн пластику на рік, і ця цифра – без термінових заходів – потроїться до 2060 року.

У всьому світі переробляється лише близько 9% пластикових відходів, а значна кількість такого сміття зрештою забруднює океани. Очікується, що без термінових політичних заходів швидкість, з якою пластик потрапляє в океани, може зрости приблизно у 2,6 рази до 2040 року.

В матеріалі додали, що у 2022 році Асамблея ООН з навколишнього середовища прийняла історичну резолюцію про припинення забруднення пластиком і створення першої у світі глобальної угоди про забруднення пластиком до 2024 року.

Нагадаємо, новий звіт Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) показав, що до 2060 року кількість пластикових відходів у світі збільшиться втричі і перевищить мільярд тонн.

Як дбати про природу та заощаджувати гроші

Прання при температурі 30°C заощаджує близько 40% енергії

Зміна клімату з кожним роком турбує все більше людей, однак існує міт, що ті, хто має обмежений бюджет не можуть дозволити собі більш екологічне життя.

Проте турбота про довкілля може навпаки зменшити витрати, повідомляє BBC.

Менше харчових відходів

Зазначається, що щороку близько 1,3 мільярда тонн їжі викидається і потрапляє на смітник. Коли ці відходи розкладаються без доступу кисню на звалищі – виділяється парниковий газ метан.

В матеріалі порадили планувати харчування, щоб вирішити цю проблему.

Аспірантка Кардіфського університету Рубі Баркер розповіла, що планує своє харчування на тиждень. Це дозволяє максимально використовувати продукти та знизити витрати на їжу.

В матеріалі підкреслили, що також існує низка програм для утилізації харчових відходів, які дозволяють домогосподарствам і підприємствам віддавати надлишки їжі безкоштовно або за зниженою ціною.

Купуйте вживані речі

Блогерка Дарвін Елфорд порадила робити покупки більш навмисно, щоб уникнути надмірного споживання.

"Я виросла з низьким рівнем доходу. Те про що я багато говорю в TikTok – це навчитися позбавлятися почуття провини й не споживати надмірно", – сказала вона.

Елфорд підкреслила, що кожен куплений предмет варто купувати як останній та ремонтувати його, коли він зламався. Окрім того, варто звернути увагу на секонд-хенд та благодійні магазини.

Прохолюда

Дослідження Which UK показало, що прання білизни при температурі 40°C чотири рази на тиждень виділяє таку саму кількість вуглецю, як від проїзду 370 кілометрів. А зниження температури прання до 30°C заощаджує близько 40% енергії.

Зазначається, що сучасні засоби для прання ефективні при цій температурі.

Нагадаємо, екоактивісти закликали українців до розумного споживання, адже пасивне спостереження за погіршенням стану планети призведе до необоротних екологічних змін. Екологи попередили, що у людства залишилося максимум 50 років, щоб уникнути катастрофи.

Джерело: BBC

США хоче зупинити масштабну вирубку лісів Амазонії

Зупинка вирубки лісів Амазонії може бути способом зупинки Китаю від подальшого економічного проникнення в Бразилію

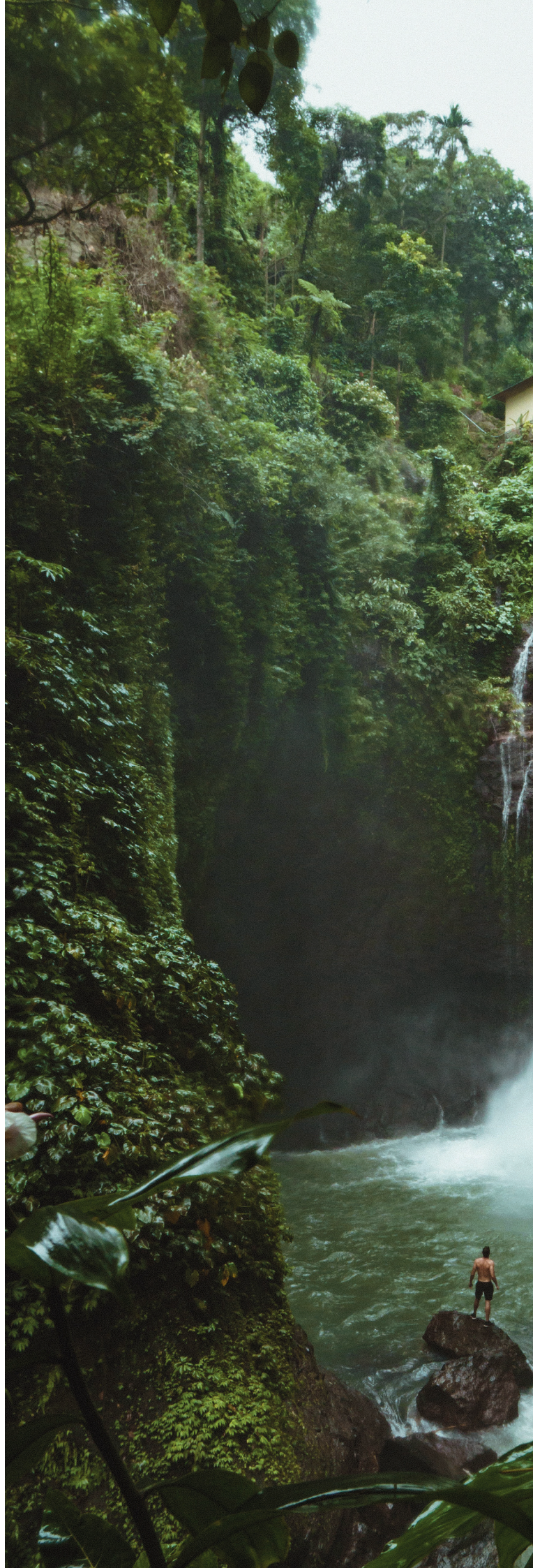
Президент США Джо Байден оголосив про нові плани щодо боротьби зі зміною клімату та пообіцяв виділити \$500 мільйонів для припинення вирубки тропічних лісів Амазонії, Бразилія.

Він заявив, що подолання кліматичної кризи є одним із головних пріоритетів його адміністрації та назвав наступні роки вирішальним десятиліттям для боротьби з глобальним потеплінням, повідомляє The Washington Post.

Це сталося під час онлайн-зустрічі з лідерами Форуму великих економік з енергетики та клімату (MEF), що об'єднує 26 країн.

В матеріалі підкреслили, що для схвалення міжнародної допомоги адміністрації Байдена знадобиться підтримка Конгресу. Це може ускладнити реалізацію ініціативи.

Проте колишній радник Білого дому Джордж Девід Бенкс заявив, що посадка дерев і припинення вирубки лісів були однією з небагатьох кліматичних політик, яку підтримали республіканці в Конгресі. Окрім того, план щодо Амазонії може бути способом зупинки Китаю від подальшого економічного проникнення в Бразилію.

Байден розповів світовим лідерам, що наприкінці 2022 року Конгрес виділив \$1 мільярд нового фінансування для “Зеленого” кліматичного фонду ООН, щоб допомогти країнам, що розвиваються, боротися зі зміною клімату. Адже ці країни часто зазнають найбільш згубних наслідків зміни клімату, хоча найменше сприяли цьому.

Зазначається, що Байден розповів і про низку інших кроків для досягнення кліматичних цілей, а саме:

- декарбонізацію енергетики та міжнародного судноплавства;
- зменшення використання викопного палива;
- скорочення викидів метану;
- поступове припинення використання гідрофторвуглеців, які зазвичай використовуються в холодильній техніці та кондиціонерах.

Він також додав, що Закони про зниження інфляції та про інфраструктуру на \$1,2 трильйона допоможуть США досягти своїх цілей. Через ці закони країна інвестувала мільярди в розширення технологій чистої енергії та розвиток галузі електромобілів.

"Ми перебуваємо в момент великої небезпеки, але також і великих можливостей, серйозних можливостей", – сказав Байден.

Нагадаємо, у США Сенат схвалив законопроект, який передбачає понад \$400 мільярдів інвестицій для боротьби зі зміною клімату, зниження інфляції та підвищення доступності охорони здоров'я.

Джерело: The Washington Post

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

202322210389

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ**про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля**

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Оновлення умов проведення планованої діяльності шляхом зміни розміщення та компонування технологічного обладнання для перероблення корисних копалин (подрібнення та сортування гірської маси) на промайданчику ТОВ «РИЖІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР». Земельна ділянка розташована з східної сторони кар'єру ПРАТ «РГК» - за адресом: Полтавська область, місто Горішні Плавні, вулиця Горького, 151. ТОВ «РГК» планує здійснювати виробництво щебеню фракцій: 5-10 мм, 10-20 мм, 20-40 мм, 40-70 мм та відсівів від подрібнення гранітів, що придатні для дорожнього та громадського будівництва, а також для благоустрою, рекультивації і планування територій. В якості сировини використовуються граніти Рижівської ділянки Редутського родовища. Загальна потужність обладнання до 800 т/годину.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

**Товариство з обмеженою відповідальністю «РИЖІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР»,
код ЄДРПОУ 42726453**

39800, Полтавська область, місто Горішні Плавні, вулиця Горького, 151,

телефон (067) 978-16-44

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження юридичної особи (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації.

36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1,

тел./факс (0532) 56-95-08, e-mail: eko@adm-pl.gov.ua,

(0532) 56-95-08, Олейников Сергій Олексійович

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, видається Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації, відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря». Висновок з оцінки впливу на довкілля, видається Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати, нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої рес-

піраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період.

Громадські слухання (перші) відбудуться _____
(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться _____
(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації.

36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1,

тел./факс (0532) 56-95-08,

e-mail: eko@adm-pl.gov.ua,

(0532) 56-95-08, Олейников Сергій Олексійович

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації.

36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1,

тел./факс (0532) 56-95-08,

e-mail: eko@adm-pl.gov.ua,

(0532) 56-95-08, Олейников Сергій Олексійович

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усьо-

го строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **576** аркушах.

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

Звіти з оцінки впливу на довкілля знаходяться в адміністративній будівлі:

- ТОВ «РИЖІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР»,

Полтавська область, місто Горішні Плавні, вулиця Горького, 151;

- Горішньоплавнівська міська об'єднана територіальна громада,

вул. Миру, 24, м. Горішні Плавні, Полтавської області, 39800.

Звіт занесено до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Громадськість може ознайомитися із Звітом з **10.05.2023**, протягом робочого дня.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

В ізраїльській пустелі запустять теплову батарею на 4 ГВт

Енергія зберігатиметься в розігрітому до 750°C по-дрібненому камінні

Ізраїльська компанія Brenmiller Energy оголосила про відкриття гігафабрики зі зберігання теплової енергії bGEN в пустелі Негев поблизу міста Дімоні.

Проект має вийти на повну потужність 4 ГВт-год на рік до кінця 2023 року та потенційно зможе забезпечити енергією 3 мільйони сімей, повідомляє Freethink.

В матеріалі пояснили, що "зелена" енергія зберігатиметься у вигляді тепла та передаватиметься користувачам за допомогою пари. Адже генерація вітрової та сонячної енергії залежить від погодних умов.

В Brenmiller сподіваються, що новий об'єкт стане основним виробничим центром.

"Ми знаємо дещо про використання тепла, і ми готові поділитися цими знаннями зі світом", - сказав засновник і генеральний директор компанії Аві Бренміллер.

Зазначається, що bGEN може заряджатися від “зеленої” енергії, коли є її надлишок в мережі, а також від промислових вихлопних газів та інших джерел тепла чи електроенергії. Ця енергія зберігається в накопичувачі - подрібненому камінні пустелі, де температура може досягати 750°C. Вода, що проходить через систему, нагрівається і перетворюється на пару, яка потім може бути використана на вимогу.

Нагадаємо, швейцарський стартап Energy Vault планує у червні 2023 року завершити будівництво двох гравітаційних батарей. Вони зможуть накопичувати “зелену” енергію з ефективністю передачі в обидві сторони понад 80% з мінімальним допоміжним споживанням.

Як повідомлялося раніше, у Фінляндії запустили в роботу піщану батарею компанії Polar Night Energy на електростанції Ватаянкоскі, яка зберігає 8 МВт-год теплової енергії. У листопаді 2022 року вона почала віддавати тепло для опалення та підігріву води.

Джерело: Freethink

Чому Всесвіт стає все менш придатним для життя

Група вчених з Інституту досліджень Сонячної системи імені Макса Планка провела дослідження й з'ясувала, що наш Всесвіт поступово стає непридатним для зародження життя. Вся справа в зорях.

Зорі, метали та зародження життя

Ранній Всесвіт складався лише з трьох елементів: багато водню, трохи гелію та літію. Перші зірки повністю склалися саме з них, проте глибоко в надрах відбувалися хімічні реакції, які створювали інші елементи, метали. Після загибелі перших світил, цей новий хімічний елемент поширився галактиками.

Згідно з новим дослідженням, планети біля зірок із низьким вмістом металів мають більше шансів отримати необхідний захист, який дасть змогу життю зародитися й процвітати. Річ у тім, що життя залежить від тонкого шару озону, який захищає поверхню планети

від убивчого ультрафіолету зірки. Водночас сам озон утворюється в атмосфері під дією якраз ультрафіолетових хвиль особливого типу, а їх у великій кількості випромінювали саме ранні зорі, без високого вмісту металів.

Зорі в будь-якому випадку випромінюють ультрафіолет – з металом в своєму складі чи без. Однак коли випромінювання більше (мало металів), планета створює довкола себе необхідний захист і може підтримувати життя. А коли менше (більше металів) – озон або не утворюється взагалі, або його шар занадто тонкий, щоб захистити поверхню планети. Тому навіть це відносно слабке випромінювання вбиває будь-яке життя.

Цікаво, що раніше вчені навпаки вважали малоперспективними пошуки життя біля зірок з дуже низьким вмістом металів: якщо вона утворилася без металів, то і її планети, ймовірно, теж лише газові гіганти.

Попри це, життя може зародитися в океанах, які теж діють як щит від ультрафіолету. Однак вийти на сушу, якщо на планеті немає озонового шару, організми навряд чи зможуть.

Таким чином нова робота, по-перше, припускає, що дослідники сьогодні найчастіше шукають життя не в тих частинах галактики, а по-друге, що життю може ставати дедалі важче й важче розвиватися в міру того, як дедалі більше зірок стають металічними.

Джерело: Nature Communications

Населення у всьому світі страждає від екстремальних погодних і кліматичних явищ

Генеральний секретар Всесвітньої метеорологічної організації (ВМО) професор Петтері Таалас у п'ятницю на щорічній доповіді організації сказав, що населення у всьому світі продовжує страждати від екстремальних погодних і кліматичних явищ.

«У той час, як викиди парникових газів продовжують зростати, а клімат продовжує змінюватися, населення в усьому світі продовжує серйозно страждати від екстремальних погодних і кліматичних явищ», – сказав Таалас.

Згідно із даними щорічного звіту ВМО, у 2022 році зміна клімату продовжила прогресувати. Посухи, повені та спека вплинули на громади на усіх континентах і принесли значні збитки. Антарктичний морський лід впав до найнижчого рівня за усю історію, а танення деяких європейських льодовиків було надто швидким.

Таалас привів у приклад безперервну минулорічну посуху у Східній Африці, рекордну кількість опадів у Пакистані та рекордну спеку у Китаї та Європі, що «вплинули на десятки мільйонів людей, спричинили відсутність продовольчої безпеки, прискорили масову міграцію та завдали збитків на мільярди доларів».

Зазначається, що масштабні кліматичні зміни пов'язані з рекордними рівнями парникових газів, а 2015-2022 роки стали найтеплішими за усю історію спостережень. Танення льодовиків і підвищення рівня моря у 2022 році знову досягло рекордних значень, і ці процеси триватимуть протягом тисяч років.

Водночас Таалас повідомив, що співпраця між агентствами ООН виявилася «дуже ефективною» для подолання гуманітарних наслідків, спричинених змінами клімату.

«Ініціатива ООН «Ранні попередження для всіх» має на меті заповнити існуючу прогалину в можливостях, щоб гарантувати, що кожна людина на землі буде охоплена службами раннього попередження», – зазначив він.

Джерело: wmo

